

Catullo

Carmina

a cura di Emilio Piccolo

CLL

Classici Latini Loffredo

CLL

Classici Latini Loffredo

emiliopiccolo@mclink.it

Napoli, 2009

La manipolazione e/o la riproduzione (totale o parziale) e/o la diffusione telematica di quest'opera sono consentite a singoli o comunque a soggettini non costituiti come imprese di carattere editoriale, cinematografico o radio-televisivo.

Catullo

Carmina

a cura di Emilio Piccolo

CLL

Classici Latini Loffredo

I

Qui dono lepidum nouum libellum
arido modo pumice expolitum?
Corneli, tibi: namque tu solebas
meas esse aliquid putare nugas;
iam tum cum ausus es unus Italorum
omne acuam tribus explicare cartis
doctis, Iuppiter, et laboriosis.
quare habe tibi quidquid hoc libelli
qualecumque; quod, o patrona uirgo,
plus uno maneat perenne saeclo.

II

Passer, deliciae meae puellae,
quicum ludere, quem in sinu tenere,
qui primum digitum dare atpetenti
et acris solet incitare morsus,
cum desiderio meo nitenti
carum nescio quid libet iocari,
et solaciolum sui doloris,
[+]credo ut cum grauis acquiescet ardor:[+]
tecum ludere sicut ipsa possem
et tristis animi leuare curas!

.

tam gratum est mihi quam ferunt puellae
pernici aureolum fuisse malum,
quod zonam soluit diu ligatam.

III

Lugete, o Veneres Cupidinesque,
et quantum est hominum uenustiorum.

passer mortuus est meae puellae,
passer, deliciae meae puellae.
quem plus illa oculis suis amabat:
nam mellitus erat suamque norat
ipsam tam bene quam puella matrem.
nec sese a gremio illius mouebat,
sed circumsiliens modo huc modo illuc
ad solam dominam usque pipilabat.
qui nunc it per iter tenebricosum
illuc, unde negant redire quenquam.
at uobis male sit, malae tenebrae
Orci, quae omnia bella deuoratis:
tam bellum mihi passerem abstulistis.
uae factum male! uae miselle passer,
tua nunc opera meae puellae
flendo turgiduli rubent ocelli.

IV

Phasellus ille, quem uidetis, hospites,
ait fuisse nauium celerrimus,
neque ullius natantis impetum trabis
nequisse praeterire, siue palmulis
opus foret uolare siue linteo.
et hoc negat minacis Adriatici
negare litus insulasue Cycladas
Rhodumque nobilem horridamque Thraciam,
Propontida trucemue Ponticum sinum,
ubi iste post phasellus antea fuit
comata silua: nam Cytorio in iugo
loquente saepe sibilum edidit coma.
Amastri Pontica et Cytore buxifer,
tibi haec fuisse et esse cognitissima
ait phasellus: ultima ex origine
tuo stetisse dicit in cacumine,
tuo imbuisse palmulas in aequore,
et inde tot per impotentia freta
herum tulisse, laeua siue dextera
uocaret aura, siue utrumque Iuppiter
simul secundus incidisset in pedem.
neque ulla uota litoralibus deis
sibi esse facta, cum ueniret a maris

nouissimo hunc ad usque limpidum lacum.
sed haec prius fuere: nunc recondita
senet quiete seque dedicat tibi,
gemelle Castor et gemelle Castoris.

V

Viuiamus, mea Lesbia, atque amemus,
rumoresque senum seueriorum
omnes unius aestimemus assis.
soles occidere et redire possunt:
nobis cum semel occidit breuis lux,
nox est perpetua una dormienda.
da mi basia mille, deinde centum,
dein mille altera, dein secunda centum,
deinde usque altera mille, deinde centum.
dein, cum milia multa fecerimus,
conturbabimus illa, ne sciamus,
aut ne quis malus inuidere possit,
cum tantum sciat esse basiorum.

VI

Flauī, delicias tuas Catullo,
neī sint illepidae atque inelegantes,
uelles dicere, nec tacere posses.
uerum nescio quid febriculosi
scorti diligis: hoc pudet fateri.
nam te non uiduas iacere noctes
nequiquam tacitum cubile clamat
Sertisque ac Syrio fraglans oliuo,
puluinusque peraeque et hic et ille
attritus, tremulique quassa lecti
argutatio inambulatioque.
nam nil uerpa ualet, nihil tacere.
cur? non tam latera ecfututa pandas,
neī tu quid facias ineptiarum.
quare, quidquid habes boni malique,
dic nobis. uolo te ac tuos amores
ad caelum lepido uocare uersu.

VII

Quaeris, quot mihi basiationes

tuae, Lesbia, sint satis superque.
quam magnus numerus Libyssae harenae
lasarpiciferis iacet Cyrenis,
oraclum Iouis inter aestuosi
et Batti ueteris sacrum sepulcrum;
aut quam sidera multa, cum tacet nox,
furtiuos hominum uident amores;
tam te basia multa basiare
uesano satis et super Catullo est,
quae nec pernumerare curiosi
possint nec mala fascinare lingua.

VIII

Miser Catulle, desinas ineptire,
et quod uides perisse perditum ducas.
fulsere quondam candidi tibi soles,
cum uentitabas quo puella ducebat
amata nobis quantum amabitur nulla.
ibi illa multa tum iocosa fiebant,
quae tu uolebas nec puella nolebat.
fulsere uere candidi tibi soles.
nunc iam illa non uolt: tu quoque inpotens noli,
nec quae fugit sectare, nec miser uiue,
sed obstinata mente perfer, obdura.
uale, puella. iam Catullus obdurat,
nec te requiret nec rogabit inuitam.
at te dolebis, cum rogaberis nulla.
scelestas [+]
ne te[+]. quae tibi manet uita!
quis nunc te adibit? cui uideberis bella?
quem nunc amabis? cuius esse diceris?
quem basiabis? cui labella mordebis?
at tu, Catulle, destinatus obdura.

IX

Verani, omnibus e meis amicis
antistans mihi milibus trecentis,
uenistine domum ad tuos Penates
fratresque unanimos anumque matrem?
uenisti. o mihi nuntii beati!
uisam te incolumem audiamque Hiberum
narrantem loca, facta, nationes,

ut mos est tuus, applicansque collum
iucundum os oculosque suauabor.
o quantum est hominum beatorum,
quid me laetius est beatiusue?

X

Varus me meus ad suos amores
uisum duxerat e foro otiosum,
scortillum, ut mihi tum repente uisum est,
non sane illepidum neque inuenustum.
huc ut uenimus, incidere nobis
sermone uarii, in quibus, quid esset
iam Bithynia, quo modo se haberet,
et quonam mihi profuisset aere.
 respondi id quod erat, nihil neque ipsis
nec praetoribus esse nec cohorti,
cur quisquam caput unctius referret,
praesertim quibus esset irrumator
praetor, non faceret pili cohortem.
'at certe tamen,' inquit 'quod illic
natum dicitur esse, comparasti
ad lecticam hominis.' Ego, ut puellae
unum me facerem beatiorem,
'non' inquam 'mihi tam fuit maligne,
ut, prouincia quod mala incidisset,
non possem octo homines parare rectos.'
at mi nullus erat neque hic neque illic,
fractum qui ueteris pedem grabati
in collo sibi collocare posset.
hic illa, ut decuit cinaediorum,
'quaeso' inquit 'mihi, mi Catulle, paulum
istos [+]commoda: nam[+] uolo ad Sarapim
deferri.' 'mane' inquit puellae,
'istud quod modo dixeram me habere,
fugit me ratio: meus sodalis
Cinna est Gaius, is sibi parauit.
uerum, utrum illius an mei, quid ad me?
utor tam bene quam mihi pararim.
sed tu insulsa male et molesta uiuis,
per quam non licet esse neglegentem.'

XI

Furi et Aureli, comites Catulli,
siue in extremos penetrabit Indos,
litus ut longe resonante Eoa
 tunditur unda,
siue in Hyrcanos Arabesque molles,
seu Sacas sagittiferosue Parthos,
siue quae septemgeminus colorat
 aequora Nilus,
siue trans altas gradietur Alpes,
Caesaris uisens monimenta magni,
Gallicum Rhenum [+]horribilesque ulti-
 mosque[+] Britannos,
omnia haec, quaecunque feret uoluntas
caelitum, temptare simul parati,
pauca nuntiate meae puellae
 non bona dicta.
cum suis uiuat ualeatque moechis,
quos simul complexa tenet trecentos,
nullum amans uere, sed identidem omnium
 ilia rumpens:
nec meum respectet, ut ante, amorem,
qui illius culpa cecidit uelut prati
ultimi flos, praetereunte postquam
 tactus aratro est.

XII

Marrucine Asini, manu sinistra
non belle uteris in ioco atque uino:
tollis lintea neglegentiorum.
hoc salsum esse putas? fugit te, inepte:
quamuis sordida res et inuenusta est.
non credis mihi? crede Pollioni
fratri, qui tua furta uel talento
mutari uelit: est enim leporum
disertus puer ac facetiarum.
quare aut hendecasyllabos trecentos
exspecta, aut mihi linteum remitte,
quod me non mouet aestimatione,
uerum est mnemosynum mei sodalis.
nam sudaria Saetaba ex Hiberis

miserunt mihi muneri Fabullus
et Veranius: haec amem necesse est
ut Veraniolum meum et Fabullum.

XIII

Cenabis bene, mi Fabulle, apud me
paucis, si tibi di fauent, diebus,
si tecum attuleris bonam atque magnam
cenam, non sine candida puella
et uino et sale et omnibus cachinnis.
haec si, inquam, attuleris, uenuste noster,
cenabis bene: nam tui Catulli
plenus sacculus est aranearum.
sed contra accipies meros amores
seu quid suauius elegantiusue est:
nam unguentum dabo, quod meae puellae
donarunt Veneres Cupidinesque,
quod tu cum olfacies, deos rogabis,
totum ut te faciant, Fabulle, nasum.

XIV

Nei te plus oculis meis amarem,
iucundissime Calue, munere isto
odissem te odio Vatiniano:
nam quid feci ego quidue sum locutus,
cur me tot male perderes poetis?
isti di mala multa dent clienti,
qui tantum tibi misit impiorum.
quod si, ut suspicor, hoc nouum ac repertum
munus dat tibi Sulla litterator,
non est mi male, sed bene ac beate,
quod non dispereunt tui labores.
di magni, horribilem et sacrum libellum!
quem tu scilicet ad tuum Catullum
misti, continuo ut die periret,
Saturnalibus, optimo dierum!
non non hoc tibi, salse, sic abibit.
nam, si luxerit, ad librariorum
curram scrinia, Caesios, Aquinos,
Suffenum, omnia colligam uenena,
ac te his suppliciis remunerabor.

uos hinc interea ualete abite
illuc, unde malum pedem attulistis,
saecli incommoda, pessimi poetae.

XIV{b}

Si qui forte mearum ineptiarum
lectores eritis manusque uestras
non horrebitis admouere nobis,
* * *

XV

Commendo tibi me ac meos amores,
Aureli. ueniam peto pudentem,
ut, si quicquam animo tuo cupisti,
quod castum expeteres et integellum,
conserues puerum mihi pudice,
non dico a populo: nihil ueremur
istos, qui in platea modo huc modo illuc
in re praetereunt, sua occupati:
uerum a te metuo tuoque pene
infesto pueris bonis malisque.
quem tu qua lubet, ut lubet, moueto
quantum uis, ubi erit foris paratum:
hunc unum excipio, ut puto, pudenter.
quod si te mala mens furorque uecors
in tantam impulerit, sceleste, culpam,
ut nostrum insidiis caput lacessas;
a tum te miserum malique fati,
quem attractis pedibus patente porta
percurrent raphanique mugilesque.

XVI

Pedicabo ego uos et irrumabo,
Aureli pathice et cinaede Furi,
qui me ex uersiculis meis putastis,
quod sunt molliculi, parum pudicum.
nam castum esse decet pium poetam
ipsum, uersiculos nihil necesse est,
qui tum denique habent salem ac leporem,
si sint molliculi ac parum pudici,
et quod pruriat incitare possint,

non dico pueris, sed his pilosis
qui duros nequeunt mouere lumbos.
uos, quod milia multa basiorum
legistis, male me marem putatis?
pedicabo ego uos et irrumabo.

XVII

O Colonia, quae cupis ponte ludere longo,
et salire paratum habes, sed uereris inepta
crura ponticuli acsuleis stantis in rediuuis,
ne supinus eat cauaque in palude recumbat;
sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat,
in quo uel Salisubsali sacra suscipiantur:
munus hoc mihi maximi da, Colonia, risus.
quendam municipem meum de tuo uolo ponte
ire praecipitem in lutum per caputque pedesque,
uerum totius ut lacus putidaeque paludis
liuidissima maximeque est profunda uorago.
insulsissimus est homo, nec sapit pueri instar
bimuli tremula patris dormientis in ulna.
quoi cum sit uiridissimo nupta flore puella
et puella tenellulo delicatior haedo,
asseruanda nigerrimis diligentius uuis,
ludere hanc sinit ut lubet, nec pili facit uni,
nec se subleuat ex sua parte, sed uelut alnus
in fossa Liguri iacet supernata securi,
tantundem omnia sentiens quam si nulla sit usquam.
talis iste meus stupor nil uidet, nihil audit,
ipse qui sit, utrum sit an non sit, id quoque nescit.
nunc eum uolo de tuo ponte mittere pronum,
si pote stolidum repente excitare ueternum;
et supinum animum in graui derelinquere caeno,
ferream ut soleam tenaci in uoragine mula.

XXI

Aureli, pater esuritionum,
non harum modo, sed quot aut fuerunt
aut sunt aut aliis erunt in annis,
pedicare cupis meos amores.
nec clam: nam simul es, iocaris una,
haerens ad latus omnia experiris.

frustra: nam insidias mihi instrumentem
tangam te prior irrumatione.
atqui si faceres satur, tacerem:
nunc ipsum id doleo, quod esurire
mellitus puer et sitire discet.
quare desine, dum licet pudico,
ne finem facias, sed irrumatus.

XXII

Suffenus iste, Vare, quem probe nosti,
homo est uenustus et dicax et urbanus,
idemque longe plurimos facit uersus.
puto esse ego illi milia aut decem aut plura
perscripta, nec sic ut fit in palimpsesto
relata: cartae regiae, noui libri,
noui umbilici, lora rubra, membrana
derecta plumbo, et pumice omnia aequata.
haec cum legas tu, bellus ille et urbanus
Suffenus unus caprimulgus aut fossor
rursus uidetur: tantum abhorret ac mutat.
hoc quid putemus esse? qui modo scurra
aut siquid hac re tersius uidebatur,
idem infaceto est infacetior rure,
simul poemata attigit, neque idem umquam
aeque est beatus ac poema cum scribit:
tam gaudet in se tamque se ipse miratur.
nimirum idem omnes fallimur, neque est quisquam
quem non in aliqua re uidere Suffenum
possis. suus cuique attributus est error:
sed non uidemus manticae quod in tergo est.

XXIII

Furei, cui neque seruos est neque arca
nec cimex neque araneus neque ignis,
uerum est et pater et nouerca, quorum
dentes uel silicem comesse possunt,
est pulcre tibi cum tuo parente
et cum coniuge lignea parentis.
nec mirum: bene nam ualetis omnes,
pulcre concoquitis, nihil timetis,
non incendia, non graues ruinas,

non facta impia, non dolos ueneni,
non casus alios periculorum.
atqui corpora sicciora cornu
aut siquid magis aridum est habetis
sole et frigore et esuritione.
quare non tibi sit bene ac beate?
a te sudor abest, abest saliuu,
mucusque et mala pituita nasi.
hanc ad munditiam adde mundiozem,
quod culus tibi purior salillo est,
nec toto decies cacas in anno,
atque id durius est faba et lapillis,
quod tu si manibus teras fricesque,
non unquam digitum inquinare posses.
haec tu commoda tam beata, Furi,
noli spernere nec putare parui,
et sestertia quae soles precari
centum desine: nam satis beatu's.

XXIV

O qui flosculus es Iuuentiorum,
non horum modo, sed quot aut fuerunt
aut posthac aliis erunt in annis,
mallem diuitias Midae dedisses
isti, qui neque seruos est neque arca,
quam sic te sineres ab illo amari.
'qui? non est homo bellus?' inquires. est:
sed bello huic neque seruos est neque arca.
hoc tu quam lubet abice eleuaque:
nec seruom tamen ille habet neque arcam.

XXV

Cinaede Thalle, mollior cuniculi capillo
uel anseris medullula uel imula oricilla
uel pene languido senis situque araneoso,
idemque, Thalle, turbida rapacior procella,
cum diua [+]
mulier aries[+] ostendit oscitantes,
remitte pallium mihi meum, quod inuolasti,
sudariumque Saetabum catagraphosque Thynos,
inepte, quae palam soles habere tamquam auita.
quae nunc tuis ab unguibus reglutina et remitte,

ne laneum latusculum manusque mollicellas
inusta turpiter tibi flagella conscribillent,
et insolenter aestues, uelut minuta magno
depressa nauis in mari, uesaniante uento.

XXVI

Furi, uillula nostra non ad Austri
flatus opposita est neque ad Fauoni
nec saeui Boreae aut Apheliotae,
uerum ad milia quindecim et ducentos.
o uentum horribilem atque pestilentem!

XXVII

Minister uetuli puer Falerni
inger mi calices amariores,
ut lex Postumiae iubet magistras
ebriosa acina ebriosioris.
at uos quo lubet hinc abite, lymphae,
uini pernicies, et ad seueros
migrate. hic merus est Thyonianus.

XXVIII

Pisonis comites, cohors inanis,
aptis sarcinulis et expeditis,
Verani optime tuque mi Fabulle,
quid rerum geritis? satisne cum isto
uappa frigoraque et famem tulistis?
ecquidnam in tabulis patet lucelli
expensum, ut mihi, qui meum secutus
praetorem refero datum lucello.
o Memmi, bene me ac diu supinum
tota ista trabe lentus irrumasti.
sed, quantum uideo, pari fuistis
casu: nam nihilo minore uerpa
farti estis. pete nobiles amicos.
at uobis mala multa di deaque
dent, opprobria Romulei Remique.

XXIX

Quis hoc potest uidere, quis potest pati,
nisi impudicus et uorax et aleo,

Mamurram habere quod Comata Gallia
habebat uncti et ultima Britannia?
cinaede Romule haec uidebis et feres?
et ille nunc superbus et superfluens
perambulabit omnium cubilia,
ut albulus columbus aut Adoneus?
cinaede Romule haec uidebis et feres?
es impudicus et uorax et aleo.
eone nomine, imperator unice,
fuisti in ultima occidentis insula,
ut ista uostra diffututa mentula
ducenties comesset aut trecenties?
quid est alid sinistra liberalitas?
parum expatruit an parum elluatus est?
paterna prima lancinata sunt bona;
secunda praeda Pontica, inde tertia
Hibera, quam scit amnis aurifer Tagus.
[+]hunc Gallie timet et Britannie.[+]
quid hunc malum fouetis? aut quid hic potest
nisi uncta deuorare patrimonia?
eone nomine [+]urbis opulentissime[+]
socer generque, perdidistis omnia?

XXX

Alfene immemor atque unanimes false sodalibus
iam te nil miseret, dure, tui dulcis amicali?
iam me prodere, iam non dubitas fallere, perfide?
.....
.....
nec facta impia fallacum hominum caelicolis placent.
quae tu negligis ac me miserum deseris in malis.
eheu quid faciant, dice, homines cuiue habeant fidem?
certe tute iubebas animam tradere, inique, me
inducens in amorem, quasi tuta omnia mi forent.
idem nunc retrahis te ac tua dicta omnia factaque
uentos irrita ferre ac nebulas aereas sinis.
si tu oblitus es, at di meminerunt, meminit Fides,
quae te ut paeniteat postmodo facti faciet tui.

XXXI

Paene insularum, Sirmio, insularumque
ocelle, quascumque in liquentibus stagnis
marique uasto fert uterque Neptunus;
quam te libenter quamque laetus inuiso,
uix mi ipse credens Thuniam atque Bithunos
liquisse campos et uidere te in tuto.
o quid solutis est beatius curis?
cum mens onus reponit, ac peregrino
labore fessi uenimus larem ad nostrum,
desideratoque acquiescimus lecto.
hoc est quod unum est pro laboribus tantis.
salue o uenusta Sirmio atque hero gaude;
gaudete uosque o Lydiae lacus undae;
ridete quidquid est domi cachinnorum.

XXXII

Amabo, mea dulcis Ipsithilla,
meae deliciae, mei lepores,
iube ad te ueniam meridiatum.
et si iusseris, illud adiuuato,
ne quis liminis obseret tabellam,
neu tibi lubeat foras abire,
sed domi maneat paresque nobis
nouem continuas fututiones.
uerum si quid ages statim iubeto:
nam pransus iaceo et satur supinus
pertundo tunicamque palliumque.

XXXIII

O furum optime balneariorum
Vibenni pater et cinaede fili,
(nam dextra pater inquinatio,
culo filius est uoracior)
cur non exilium malasque in oras
itis? quandoquidem patris rapinae
notae sunt populo, et natis pilosas,
fili, non potes asse uenditare.

XXXIV

Dianae sumus in fide

puellae et pueri integri:
Dianam pueri integri
puellaeque canamus.
o Latonia, maximi
magna progenies Iouis,
quam mater prope Deliam
deposiuit oliuam,
montium domina ut fores
siluarumque uirentium
saltuumque reconditorum
amnumque sonantum:
tu Lucina dolentibus
Iuno dicta puerperis,
tu potens Triuia et notho's
dicta lumine Luna.
tu cursu, dea, menstruo
metiens iter annum,
rustica agricolae bonis
tecta frugibus explēs.
sis quocumque tibi placet
sancta nomine, Romulique
antique ut solita's bona
sospites ope gentem.

XXXV

Poetae tenero, meo sodali,
uelim Caecilio, papyre, dicas
Veronam ueniat, Noui relinquens
Comi moenia Lariumque litus.
nam quasdam uolo cogitationes
amici accipiat sui meique.
quare si sapiet uiam uorabit,
quamuis candida milies puella
euntem reuocet, manusque collo
ambas iniciens roget morari.
quae nunc, si mihi uera nuntiantur,
illum deperit impotente amore.
nam quo tempore legit incohatam
Dindymi dominam, ex eo misellae
ignes interiorem edunt medullam.
ignosco tibi, Sapphica puella

musa doctior; est enim uenuste
magna Caecilio incohata mater.

XXXVI

Annales Volusi, cacata carta,
uotum soluite pro mea puella.
nam sanctae Veneri Cupidinique
uouit, si sibi restitutus essem
desissemque truces uibrare iambos,
electissima pessimi poetae
scripta tardipedi deo daturam
infelicibus ustulanda lignis.
et haec pessima se puella uidit
iocose lepide uouere diuis.
nunc o caeruleo creata ponto,
quae sanctum Idalium Vriosque apertos,
quaeque Ancona Cnidumque harundinosam
colis quaeque Amathunta, quaeque Golgos,
quaeque Durrachium Hadriae tabernam;
acceptum face redditumque uotum,
si non illepidum neque inuenustum est.
at uos interea uenite in ignem,
pleni ruris et inficetiarum
annales Volusi, cacata carta.

XXXVII

Salax taberna uosque contubernales,
a pilleatis nona fratribus pila,
solis putatis esse mentulas uobis,
solis licere, quidquid est puellarum,
confutuere et putare ceteros hircos?
an, continenter quod sedetis insulsi
centum an ducenti, non putatis ausurum
me una ducentos irrumare sessores?
atqui putate: namque totius uobis
frontem tabernae [+]*sopionibus*[+] scribam.
puella nam mei, quae meo sinu fugit,
amata tantum quantum amabitur nulla,
pro qua mihi sunt magna bella pugnata,
consedit istic. hanc boni beatique
omnes amatis, et quidem, quod indignum est,

omnes pusilli et semitarii moechi;
tu praeter omnes une de capillatis,
cuniculosae Celtiberiae fili,
Egnati, opaca quem bonum facit barba
et dens Hibera defricatus urina.

XXXVIII

Malest, Cornifici, tuo Catullo,
malest, me hercule [+]et[+] laboriose,
et magis magis in dies et horas.
quem tu, quod minimum facillimumque est,
qua solatus es allocutione?
irascor tibi. sic meos amores?
paulum quid lubet allocutionis,
maestius lacrimis Simonideis.

XXXIX

Egnatius, quod candidos habet dentes,
renidet usque quaque: sei ad rei uentum est
subsellium, cum orator excitat fletum,
renidet ille: si ad pii rogum fili
lugetur, orba cum flet unicum mater,
renidet ille: quidquid est, ubicumque est,
quodcumque agit, renidet: hunc habet morbum,
neque elegantem, ut arbitror, neque urbanum.
quare monendum test mihi, bone Egnati.
si urbanus esses aut Sabinus aut Tiburs,
aut parcus Vmber aut obesus Etruscus,
aut Lanuinus ater atque dentatus,
aut Transpadanus, ut meos quoque attingam,
aut qui lubet, qui puriter lauit dentes,
tamen renidere usque quaque te nollem:
nam risu inepto res ineptior nulla est.
nunc Celtiber es: Celtiberia in terra,
quod quisque minxit, hoc sibi solet mane
dentem atque russam defricare gingiuam,
ut quo iste uester expolitiorens dens est,
hoc te amplius bibisse praedicet loti.

XL

Quaenam te mala mens, miselle Rauide,

agit praecipitem in meos iambos?
quis deus tibi non bene aduocatus
uecordem parat excitare rixam?
an ut peruenias in ora uulgi?
quid uis? qua lubet esse notus optas?
eris, quandoquidem meos amores
cum longa uoluisti amare poena.

XLI

Ameana puella defututa
tota milia me decem poposcit,
ista turpiculo puella naso,
decoctoris amica Formiani.
propinqui, quibus est puella curae,
amicos medicosque conuocate:
non est sana puella, nec rogare
qualis sit solet aes imaginosum.

XLII

Adeste, hendecasyllabi, quot estis
omnes undique, quotquot estis omnes.
iocum me putat esse moecha turpis,
et negat mihi uestra reddituram
pugillaria, si pati potestis.
persequamur eam, et reflagitemus.
quae sit, quaeritis. illa, quam uidetis
turpe incedere, mimice ac moleste
ridentem catuli ore Gallicani.
circumsistite eam, et reflagitate,
'moecha putida, redde codicillos,
redde, putida moecha, codicillos.'
non assis facis? o lutum, lupanar,
aut si perditius potes quid esse.
sed non est tamen hoc satis putandum.
quod si non aliud potest, ruborem
ferreo canis exprimamus ore.
conclamate iterum altiore uoce
'moecha putida, redde codicillos,
redde, putida moecha codicillos,'
sed nil proficimus, nihil mouetur.
mutanda est ratio modusque uobis,

siquid proficere amplius potestis,
'pudica et proba, redde codicillos.'

XLIII

Salve, nec minimo puella naso,
nec bello pede nec nigris ocellis,
nec longis digitis nec ore sicco,
nec sane nimis elegante lingua,
decoctoris amica Formiani.
ten prouincia narrat esse bellam?
tecum Lesbia nostra comparatur?
o saeculum insapiens et infacetum!

XLIV

O funde noster seu Sabine seu Tiburs,
(nam te esse Tiburtem autumant, quibus non est
cordi Catullum laedere: at quibus cordi est,
quouis Sabinum pignore esse contendunt)
sed seu Sabine siue uerius Tiburs,
fui libenter in tua suburbana
uilla, malamque pectore exspui tussim,
non inmerenti quam mihi meus uenter,
dum sumptuosas appeto, dedit, cenas.
nam, Sestianus dum uolo esse conuiuia,
orationem in Antium petitorem
plenam ueneni et pestilentiae legi.
hic me grauedo frigida et frequens tussis
quassauit usque dum in tuum sinum fugi,
et me recurauit otioque et urtica.
quare reffectus maximas tibi grates
ago, meum quod non es ultra peccatum.
nec deprecor iam, si nefaria scripta
Sesti recepo, quin grauedinem et tussim
non mihi, sed ipsi Sestio ferat frigus,
qui tunc uocat me, cum malum librum legi.

XLV

Acmen Septimios suos amore
tenens in gremio 'mea' inquit 'Acme,

ni te perdit amo atque amare porro
omnes sum assidue paratus annos
quantum qui pote plurimum perire,
solus in Libya Indiaque tosta
caesio ueniam obuius leoni.’
hoc ut dixit, Amor sinistra ut ante,
dextram sternuit approbationem.
at Acme leuiter caput reflectens,
et dulcis pueri ebrios ocellos
illo purpureo ore suauitata,
‘sic,’ inquit ‘mea uita Septimille,
huic unī domino usque seruiamus,
ut multo mihi maior acriorque
ignis mollibus ardet in medullis.’
hoc ut dixit, Amor sinistra ut ante,
dextram sternuit approbationem.
nunc ab auspicio bono profecti
mutuis animis amant amantur.
unam Septimios misellus Acmen
mauult quam Syrias Britanniasque:
uno in Septimio fidelis Acme
facit delicias libidinisque.
quis ullos homines beatiores
uidit, quis Venerem auspiciorem?

XLVI

Iam uer egelidos refert tepores,
iam caeli furor aequinoctialis
iucundis Zephyri silescit aureis.
linquantur Phrygii, Catulle, campi
Nicaeaeque ager uber aestuosae:
ad claras Asiae uolemus urbes.
iam mens praetrepidans auet uagari,
iam laeti studio pedes uigescunt.
o dulces comitum ualete coetus,
longe quos simul a domo profectos
diuersae uariae uiae reportant.

XLVII

Porci et Socraton, duae sinistrae
Pisonis, scabies famesque mundi,

uos Veraniolo meo et Fabullo
uerpus praeposuit Priapus ille?
uos conuiuia lauta sumptuose
de die facitis? mei sodales
quaerunt in triuio uocationes?

XLVIII

Mellitos oculos tuos, Iuuenti,
siquis me sinat usque basiare,
usque ad milia basiem trecenta,
nec mi umquam uidear satur futurus,
non si densior aridis aristis
sit nostrae seges osculationis.

XLIX

Disertissime Romuli nepotum,
quot sunt quotque fuere, Marce Tulli,
quotque post aliis erunt in annis,
gratias tibi maximas Catullus
agit pessimus omnium poeta,
tanto pessimus omnium poeta,
quanto tu optimus omnium's patronum.

L

Hesterno, Licini, die otiosi
multum lusimus in meis tabellis,
ut conuenerat esse delicatos.
scribens uersiculos uterque nostrum
ludebat numero modo hoc modo illoc,
reddens mutua per iocum atque uinum.
atque illinc abii tuo lepore
incensus, Licini, facetieisque,
ut nec me miserum cibus iuuaret,
nec somnus tegeter quiete ocellos,
sed toto indomitus furore lecto
uersarer, cupiens uidere lucem,
ut tecum loquerer, simulque ut essem.
at defessa labore membra postquam
semimortua lectulo iacebant,
hoc, iucunde, tibi poema feci,
ex quo perspiceres meum dolorem.

nunc audax caue sis, precesque nostras,
oramus, caue despuas, ocelle,
ne poenas Nemesis reposita a te.
est uehemens dea: laedere hanc caueto.

LI

Ille mi par esse deo uidetur,
ille, si fas est, superare diuos,
qui sedens aduersus identidem te
spectat et audit
dulce ridentem, misero quod omnis
eripit sensus mihi: nam simul te,
Lesbia, aspexi, nihil est super mi

.
lingua sed torpet, tenuis sub artus
flamma demanat, sonitu suo
tintinant aures, gemina teguntur
lumina nocte.

*

otium, Catulle, tibi molestum est:
otio exsultas nimiumque gestis:
otium et reges prius et beatas
perdidit urbes.

LII

Quid est, Catulle? quid moraris emori?
sella in curulei Struma Nonius sedet,
per consulatum perierat Vatinius:
quid est, Catulle? quid moraris emori?

LIII

Risi nescio quem modo e corona,
qui, cum mirifice Vatiniana
meus crimina Caluos explicasset,
admirans ait haec manusque tollens,
'di magni, salaputium disertum!'

LIV

Othonis caput oppido est pusillum,
[+]et Heri[+] rustice, semilauta crura,

subtile et leue peditum Libonis.

* * * * *

at non effugies meos iamboſ

* * * * *

ſi non omnia diſplicere uellem
tibi et Fufficio ſeni recocto

* * * * *

iraſcere iterum meiſ iamboſ
inmerentibuſ, unice imperator.

LV

Oramus, ſi forte non moleſtum eſt,
demonſtreſ ubi ſint tuae tenebrae.
te campo quaesiuiſ minore,
te in Circo, te in omnibuſ libelliſ,
te in templo ſummi Iouiſ ſacrato.

in Magni ſimul ambulatione
femellaſ omneſ, amice, prendi,
quaſ uultu uidi tamen ſerenaſ.
[+]a uelte[+], ſic ipſe flagitabaſ,
Camerium mihi peſſimae puellae.
quaedam inquit, nudum reduc . . .
'en hic in roſeiſ latet papilliſ.'

ſed te iam ferre Herculei laboſ eſt;
tanto te in faſtu negaſ, amice.

non cuſtoſ ſi fingar ille Cretum, (a)

non ſi Pegaeo ferar uolatu,
non Ladaſ ego pinnipeſue Perſeuſ,
non Rheſi niueae citaeque bigae; (a)

adde huc plumipedaeſ uolatileſque,
uentorumque ſimul require curſum,
quoſ iunctoſ, Cameri, mihi dicareſ;
defeſſuſ tamen omnibuſ medullis,
et multiſ languoribuſ pereuſ, (a)

eſſem te mihi, amice, quaeritanda.
dic nobiſ ubi ſiſ futuroſ, ede
audacter, committe, crede lucei.
nunc te lacteolae tenent puellae?

si linguam clauso tenes in ore,
fructus proicies amoris omnes.
uerbosa gaudet Venus loquella.
uel, si uis, licet obseres palatum,
dum nostri sis particeps amoris.

LVI

O rem ridiculam, Cato, et iocosam,
dignamque auribus et tuo cachinno.
ride, quidquid amas, Cato, Catullum:
res est ridicula et nimis iocosa.
deprende modo pupulum puellae
trusantem: hunc ego, si placet Dionae,
protelo rigida mea cecidi.

LVII

Pulcre conuenit improbis cinaedis,
Mamurrae pathicoque Caesarique.
nec mirum: maculae paris utrisque,
urbana altera et illa Formiana,
impressae resident nec eluentur:
morborum pariter, gemelli utrique,
uno in lectulo, erudituli ambo,
non hic quam ille magis uorax adulter,
riuales sociei puellularum.
pulcre conuenit improbis cinaedis.

LVIII

Caeli, Lesbia nostra, Lesbia illa,
illa Lesbia, quam Catullus unam
plus quam se atque suos amauit omnes,
nunc in quadruuiis et angiportis
glubit magnanimis Remi nepotes.

LIX

Bononiensis Rufa Rifulum fellat,
uxor Meneni, saepe quam in sepulcretis
uidistis ipso rapere de rogo cenam,
cum deuolutum ex igne prosequens panem
ab semiraso tunderetur ustore.

LX

Num te leaena montibus Libystinis
aut Scylla latrans infima inguinum parte
tam mente dura procreauit ac taetra,
ut supplicis uocem in nouissimo casu
contemptam haberes, a nimis fero corde?

LXI

Collis o Heliconiei
cultor, Vraniae genus,
qui rapis teneram ad uirum
Virginem, o Hymenae Hymen,
Hymen o Hymenae;

Cinge tempora floribus
suaue olentis amaraci,
flammeum cape laetus, huc
Huc ueni, niueo gerens
luteum pede soccum.

Excitusque hilari die,
nuptialia concinens
uoce carmina tinnula,
Pelle humum pedibus, manu
pineam quate taedam.

Namque Iunia Mallio,
qualis Idalium colens
uenit ad Phrygium Venus
Iudicem, bona cum bona
nubet alite uirgo,

Floridis uelut enitens
myrtus Asia ramulis
quos Amadryades deae
Ludicrum sibi rosido
nutriunt umore.

Quare age, huc aditum ferens,
perge linquere Thespieae
rupis Aonios specus,

Nympha quos super irrigat
frigerans Aganippe.

Ac domum dominam uoca
coniugis cupidam noui,
mentem amore reuincens
Vt tenax hedera huc et huc
arborem implicat errans.

Vosque item simul integrae
uirgines, quibus aduenit
par dies, agite in modum
Dicite, O Hymenaeae Hymen,
Hymen O Hymenaeae.

Vt lubentius, audiens
se citatier ad suum
munus, huc aditum ferat
Dux bonae Veneris, boni
coniugator amoris.

Quis deus magis ancisiis
est petendus amantibus?
quem colent homines magis
Caelitum, O Hymenaeae Hymen,
Hymen O Hymenaeae?

Te suis tremulus parens
inuocat, tibi uirgines
zonula soluunt sinus.
Te timens cupida nouos
captat aure maritus.

Tu fero iuueni in manus
floridam ipse puellulam
dedis a gremio suae
Matris, O Hymenaeae Hymen,
Hymen O Hymenaeae.

Nil potest sine te Venus,
fama quod bona comprobet,

commodi capere, at potest
Te uolente. quis huic deo
compararier ausit?

Nulla quit sine te domus
liberos dare, nec parens
stirpe nitier; at potest
Te uolente. quis huic deo
compararier ausit?

Quae tuis careat sacris,
non queat dare praesides
terra finibus: at queat
Te uolente. quis huic deo
compararier ausit?

Claustra pandite ianuae.
uirgo adest. uiden ut faces
splendidas quatiunt comas?

.....
.....

.....
.....

tardet ingenuus pudor.
Quem tamen magis audiens,
flet quod ire necesse est.

Flere desine. non tibi Au-
runculeia periculum est,
ne qua femina pulcrior
Clarum ab Oceano diem
uiderit uenientem.

Talis in uario solet
diuitis domini hortulo
stare flos hyacinthinus.
Sed moraris, abit dies.
prodeas noua nupta.

Prodeas noua nupta, si

iam uidetur, et audias
nostra uerba. uiden? faces
Aureas quatiunt comas:
prodeas noua nupta.

Non tuus leuis in mala
deditus uir adultera,
probra turpia persequens,
A tuis teneris uolet
secubare papillis.

Lenta qui uelut adsitas
uitis implicat arbores,
implicabitur in tuum
Complexum. sed abit dies.
prodeas noua nupta.

O cubile, quod omnibus
.....
.....
.....
candido pede lecti,

Quae tuo ueniunt hero,
quanta gaudia, quae uaga
nocte, quae medio die
Gaudeat. sed abit dies.
prodeas noua nupta.

Tollite, O pueri, faces.
flammeum uideo uenire.
ite concinite in modum
'Io Hymen Hymenaeae io,
io Hymen Hymenaeae.'

Ne diu taceat procax
Fescennina iocatio.
nec nuces pueris neget
Desertum domini audiens
concubinus amorem.

Da nuces pueris, iners
 concupine: satis diu
 lusisti nucibus. lubet
Iam seruire Talasio.
 concupine, nuces da.

Sordebant tibi uillicae,
 concupine, hodie atque heri.
 nunc tuum cinerarius
Tondet os. miser a miser
 concupine, nuces da.

Diceris male te a tuis
 unguentate glabris marite
 abstinere, sed abstine.
Io Hymen Hymenaeae io,
 io Hymen Hymenaeae.

Scimus haec tibi quae licent
 sola cognita, sed marito
 ista non eadem licent.
Io Hymen Hymenaeae io,
 io Hymen Hymenaeae.

Nupta, tu quoque quae tuus
 uir petet caue ne neges,
 ni petitum aliunde eat.
Io Hymen Hymenaeae io,
 io Hymen Hymenaeae.

En tibi domus ut potens
 et beata uiri tui.
 quae tibi sine seruiat
(Io Hymen Hymenaeae io,
 io Hymen Hymenaeae)

Vsque dum tremulum mouens
 cana tempus anilitas
 omnia omnibus annuit.
Io Hymen Hymenaeae io,
 io Hymen Hymenaeae.

Transfer omine cum bono
limen aureolos pedes,
rasilemque subi forem.
Io, Hymen Hymenaeae io,
io Hymen Hymenaeae.

Aspice unus ut accubans
uir tuus Tyrio in toro,
totus immineat tibi.
Io Hymen Hymenaeae io,
io Hymen Hymenaeae.

Illi non minus ac tibi
pectore uritur intimo
flamma, sed penite magis.
Io Hymen Hymenaeae io,
io Hymen Hymenaeae.

.....
.....
.....
.....
.....

Mitte brachiolum teres,
praetextate, puellulae.
iam cubile adeat uiri.
Io Hymen Hymenaeae io,
io Hymen Hymenaeae.

Vos bonae senibus uiris
cognitae bene feminae,
collocate puellulam.
Io Hymen Hymenaeae io,
io Hymen Hymenaeae.

Iam licet uenias, marite.
uxor in thalamo tibi est,
ore floridulo nitens
Alba parthenice uelut
luteumue papauer.

At, marite, ita me iuuent
caelites, nihilo minus
pulcer es, neque te Venus
Neglegit. sed abit dies.
perge ne remorare.

Non diu remoratus es.
iam uenis. bona te Venus
iuuerit, quoniam palam
Quae cupis capis et bonum
non abscondis amorem.

Ille pulueris Africei
siderumque micantium
subducat numerum prius,
Qui uostri numerare uolt
multa milia ludei.

Ludite ut lubet et breui
liberos date. non decet
tam uetus sine liberis
Nomen esse, sed indidem
semper ingenerari.

Torquatus uolo paruulus
matris e gremio suae
porrigens teneras manus,
Dulce rideat ad patrem
semihiante labello.

Sit suo similis patri
Mallio et facile inscieis
noscitetur ab omnibus,
Et pudicitiam suo
matris indicet ore.

Talis illius a bona
matre laus genus approbet,
qualis unica ab optima
Matre Telemacho manet
fama Penelopeo.

Claudite ostia uirgines.
lusimus satis. at bonei
coniuges, bene uiuite et
Munere assidue ualentem
exercete iuuentam.

LXII
IUVENES

Vesper adest, iuuenes, consurgite: Vesper Olympo
exspectata diu uix tandem lumina tollit.
surgere iam tempus, iam pinguis linquere mensas,
iam ueniet uirgo, iam dicitur hymenaeus.
Hymen O Hymenae, Hymen ades O Hymenae!

VIRGINES

Cernitis, innuptae, iuuenes? consurgite contra;
nimirum Oetaeos ostendit noctifer ignes.
sic certest; uiden ut pernicious exsiluere?
non temere exsiluere, canent quod uisere par est.
Hymen O Hymenae, Hymen ades O Hymenae!

IUVENES

Non facilis nobis, aequalis, palma parata est,
aspicite, innuptae secuta ut meditata requirunt.
non frustra meditantur, habent memorabile quod sit,
nec mirum, penitus quae tota mente laborant.
nos alio mentes, alio diuisimus aures,
iure igitur uincemur, amat uictoria curam.
quare nunc animos saltem committite uestros,
dicere iam incipient, iam respondere decebit.
Hymen O Hymenae, Hymen ades O Hymenae.

VIRGINES

Hespere, qui caelo fertur crudelior ignis?
qui natam possis complexu auellere matris,
complexu matris retinentem auellere natam,
et iuueni ardenti castam donare puellam.

quid faciunt hostes capta crudelius urbe?
Hymen O Hymenaeae, Hymen ades O Hymenaeae!

IVVENES

Hespere, qui caelo lucet iucundior ignis?
qui desponsa tua firmes conubia flamma,
quae pepigere uiri, pepigerunt ante parentes,
nec iunxere prius quam se tuus extulit ardor.
quid datur a diuis felici optatius hora?
Hymen O Hymenaeae, Hymen ades O Hymenaeae!

VIRGINES

Hesperus e nobis, aequalis, abstulit unam.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

[Hymen O Hymenaeae, Hymen ades O Hymenaeae!]

IVVENES

.....
.....

Namque tuo aduentu uigilat custodia semper,
nocte latent fures, quos idem saepe reuertens,
Hespere, mutato comprehendis nomine eosdem.
at libet innuptis ficto te carpere questu.
quid tum, si carpunt, tacita quem mente requirunt?
Hymen O Hymenaeae, Hymen ades O Hymenaeae!

VIRGINES

Vt flos in saeptis secretus nascitur hortis,
ignotus pecori, nullo contusus aratro,
quem mulcent aurae, firmat sol, educat imber;
multi illum pueri, multae optauere puellae:
idem cum tenui carptus defloruit ungui,

nulli illum pueri, nullae optauere puellae:
sic uirgo, dum intacta manet, dum cara suis est;
cum castum amisit polluto corpore florem,
nec pueris iucunda manet, nec cara puellis.
Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae!

IVVENES

Vt uidua in nudo uitis quae nascitur aruo,
numquam se extollit, numquam mitem educat uuam,
sed tenerum prono deflectens pondere corpus,
iam iam contingit summum radice flagellum,
hanc nulli agricolae, nulli coluere iuuenti:
at si forte eadem est ulmo coniuncta marito,
multi illam agricolae, multi accoluere iuuenti:
sic uirgo dum intacta manet, dum inculta senescit;
cum par conubium maturo tempore adepta est,
cara uiro magis et minus est inuisa parenti.

et tu ne pugna cum tali coniuge uirgo,
non aequom est pugnare, pater cui tradidit ipse.
ipse pater cum matre, quibus parere necesse est.

.

uirginitas non tota tua est, ex parte parentum est,
tertia pars patrist, pars est data tertia matri,
tertia sola tua est: noli pugnare duobus,
qui genero sua iura simul cum dote dederunt.
Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae!

LXIII

Super alta uectus Attis celeri rate maria,
Phrygium ut nemus citato cupide pede tetigit,
adiitque opaca siluis redimita loca deae,
stimulatus ibi furenti rabie, uagus animis,
deuoluit ile acuto sibi pondere silicis.
itaque ut relictas sensit sibi membra sine uiro,
etiam recente terrae sola sanguine maculans,
niueis citata cepit manibus leue typanum,
typanum, tubam Cybelle, tua, mater, initia,
quatiensque terga taurei teneris caua digitis,
canere haec suis adorta est tremebunda comitibus.

agite ite ad alta, Gallae, Cybeles nemora simul,
simul ite, Dindimenae dominae uaga pecora,
aliena quae petentes uelut exules loca,
sectam meam exsecutae duce me mihi comites,
rapidum salum tulistis truculentaque pelagi,
et corpus euirastis Veneris nimio odio;
hilarate aere citatis erroribus animum.
mora tarda mente cedat: simul ite, sequimini
Phrygiam ad domum Cybelles, Phrygia ad nemora deae,
ubi cymbalum sonat uox, ubi tympana reboant,
tibicen ubi canit Phryx curuo graue calamo,
ubi capita Maenades ui iaciunt hederigerae,
ubi sacra sancta acutis ululatibus agitant,
ubi sueuit illa diuae uolitare uaga cohors,
quo nos decet citatis celerare tripudiis.
simul haec comitibus Attis cecinit notha mulier,
thiasus repente linguis trepidantibus ululat,
leue tympanum remugit, caua cymbala recrepant,
uiridem citus adit Idam properante pede chorus.
furibunda simul anhelans uaga uadit animam agens
comitata tympano Attis per opaca nemora dux,
ueluti iuuenca uitans onus indomita iugi:
rapidae duces secuntur Gallae properipedem.
itaque, ut domum Cybelles tetigere lassulae,
nimio e labore somnum capiunt sine Cerere.
piger his labante languore oculos sopor operit:
abit in quiete molli ravidus furor animi.
sed ubi oris aurei Sol radiantibus oculis
lustrauit aethera album, sola dura, mare ferum,
pepulitque noctis umbras uegetis sonipedibus,
ibi Somnus excitum Attin fugiens citus abiit:
trepidante eum recepit dea Pasithea sinu.
ita de quiete molli rapida sine rabie
simul ipse pectore Attis sua facta recoluit,
liquidaque mente uidit sine queis ubique foret,
animo aestuante rusum reditum ad uada tetulit.
ibi maria uasta uisens lacrimantibus oculis,
patriam allocuta maestast ita uoce miseriter.
'patria o mei creatrix, patria o mea genetrix,
ego quam miser relinquens, dominos ut herifugae
famuli solent, ad Idae tetuli nemora pedem,

ut apud niuem et ferarum gelida stabula forem,
 et earum omnia adirem furibunda latibula,
 ubinam aut quibus locis te positam, patria, reor?
 cupit ipsa pupula ad te sibi dirigere aciem,
 rabie fera carens dum breue tempus animus est.
 egone a mea remota haec ferar in nemora domo?
 patria, bonis, amicis, genitoribus abero?
 abero foro, palaestra, stadio et gymnasiis?
 miser a miser, querendum est etiam atque etiam, anime.
 quod enim genus figuraest, ego non quod obierim?
 ego mulier, ego adolescens, ego ephebus, ego puer,
 ego gymnasei fui flos, ego eram decus olei:
 mihi ianuae frequentes, mihi limina tepida,
 mihi floridis corollis redimita domus erat,
 linquendum ubi esset orto mihi Sole cubiculum.
 ego nunc deum ministra et Cybeles famula ferar?
 ego Maenas, ego mei pars, ego uir sterilis ero?
 ego uiridis algida Idae niue amicta loca colam?
 ego uitam agam sub altis Phrygiae columinibus,
 ubi cerua siluicultrix, ubi aper nemoriuagus?
 iam iam dolet quod egi, iam iamque paenitet.
 roseis ut huic labellis sonitus citus abiit,
 geminas deorum ad auris noua nuntia referens,
 ibi iuncta iuga resoluens Cybele leonibus
 laeuumque pecoris hostem stimulans ita loquitur.
 'agedum' inquit 'age ferox i, face ut hunc furor agitet,
 face uti furoris ictu reditum in nemora ferat,
 mea libere nimis qui fugere imperia cupit.
 age caede terga cauda, tua uerbera patere,
 face cuncta mugienti fremitu loca retonent,
 rutilam ferox torosa ceruice quate iubam.'
 ait haec minax Cybelle religatque iuga manu.
 ferus ipse sese adhortans rapidum incitat animo,
 uadit, fremit, refringit uirgulta pede uago.
 at ubi umida albicantis loca litoris adiit,
 tenerumque uidit Attin prope marmora pelagei,
 facit impetum: ille demens fugit in nemora fera:
 ibi semper omne uitae spatium famula fuit.
 dea, magna dea, Cybelle, dea, domina Dindimeis,
 procul a mea tuos sit furor omnis, hera, domo:
 alios age incitatos, alios age rabidos.

LXIV

Peliaco quondam prognatae uertice pinus
dicuntur liquidas Neptuni nasse per undas
Phasidos ad fluctus et fines Aeetaeos,
cum lecti iuuenes, Argiuae robora pubis,
auratam optantes Colchis auertere pellem
ausi sunt uada salsa cita decurrere puppi,
caerula uerrentes abiegnis aequora palmis.
diua quibus retinens in summis urbibus arces,
ipsa leui fecit uolitantem flamine currum,
pineae coniungens inflexae texta carinae.
illa rudem cursu prima imbuuit Amphitriten.
quae simul ac rostro uentosum proscidit aequor,
tortaque remigio spumis incanuit unda,
emersere feri candenti e gurgite uultus
aequoreae monstrum Nereides admirantes.
illa, atque haud alia, uiderunt luce marinas
mortales oculi nudato corpore Nymphas
nutricum tenus exstantes e gurgite cano.
tum Thetidis Peleus incensus fertur amore,
tum Thetis humanos non despexit hymenaeos,
tum Thetidi pater ipse iugandum Pelea sensit.
o nimis optato saeculorum tempore nati
heroes, saluete, deum genus! o bona mater!
uos ego saepe meo uos carmine compellabo.
teque adeo eximie taedis felicibus aucte,
Thessaliae columen Peleu, cui Iuppiter ipse,
ipse suos diuum genitor concessit amores.
tene Thetis tenuit pulcerrima Neptunine?
tene suam Tethys concessit ducere neptem,
Oceanusque, mari totum qui amplectitur orbem?
quae simul optato finitae tempore luces
aduenerunt, domum conuentu tota frequentat
Thessalia, oppletur laetanti regia coetu:
dona ferunt prae se, declarant gaudia uultu.
deseritur Scyros, linquunt Phthiotica Tempe,
Crannonisque domos ac moenia Larisaea,
Pharsaliam coeunt, Pharsalia tecta frequentant.
rura colit nemo, mollescunt colla iuuenis,
non humilis curuis purgatur uinea rastris,
non glebam pronu conuellit uomere taurus,

non falx attenuat frondatorum arboris umbram,
 squalida desertis rubigo infertur aratris.
 ipsius at sedes, quacumque opulenta recessit
 regia, fulgenti splendent auro atque argento.
 candet ebur soliis, collucent pocula mensae,
 tota domus gaudet regali splendida gaza.
 puluinar uero diuae geniale locatur
 sedibus in mediis, Indo quod dente politum
 tincta tegit roseo conchyli purpura fuco.
 haec uestis priscis hominum uariata figuris
 heroum mira uirtutes indicat arte.
 namque fluentisono prospectans litore Diae,
 Thesea cedentem celeri cum classe tuetur
 indomitos in corde gerens Ariadna furores,
 necdum etiam sese quae uisit uisere credit,
 ut pote fallaci quae tum primum excita somno
 desertam in sola miseram se cernat harena.
 immemor at iuuenis fugiens pellit uada remis,
 irrita uentosae linquens promissa procellae.
 quem procul ex alga maestis Minois ocellis,
 saxea ut effigies bacchantis, prospicit, eheu,
 prospicit et magnis curarum fluctuat undis,
 non flauo retinens subtilem uertice mitram,
 non contacta leui uelatum pectus amictu,
 non tereti strophio lactentis uincta papillas,
 omnia quae toto delapsa e corpore passim
 ipsius ante pedes fluctus salis alludebant.
 sed neque tum mitrae neque tum fluitantis amictus
 illa uicem curans toto ex te pectore, Theseu,
 toto animo, tota pendebat perdita mente.
 a misera, assiduis quam luctibus externauit
 spinosas Erycina serens in pectore curas,
 illa tempestate, ferox quo ex tempore Theseus
 egressus curuis e litoribus Piraei
 attigit iniusti regis Cortinia tecta.
 nam perhibent olim crudeli peste coactam
 Androgeoneae poenas exsoluere caedis
 electos iuuenes simul et decus innuptarum
 Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauro.
 quis angusta malis cum moenia uexarentur,
 ipse suum Theseus pro caris corpus Athenis

proicere optauit potius quam talia Cretam
funera Cecropiae nec funera portarentur.
atque ita naue leui nitens ac lenibus auris
magnanimum ad Minoa uenit sedesque superbas.
hunc simul ac cupido conspexit lumine uirgo
regia, quam suauis exspirans castus odores
lectulus in molli complexu matris alebat,
quales Eurotae progignunt flumina myrtus,
auraue distinctos educit uerna colores,
non prius ex illo flagrantia declinauit
lumina, quam cuncto concepit corpore flammam
funditus atque imis exarsit tota medullis.
heu misere exagitans immiti corde furores
sancte puer, curis hominum qui gaudia misces,
quaeque regis Golgos quaeque Idalium frondosum,
qualibus incensam iactastis mente puellam
fluctibus, in flauo saepe hospite suspirantem!
quantos illa tulit languenti corde timores!
quanto saepe magis fulgore expalluit auri!
cum saeuum cupiens contra contendere monstrum
aut mortem appeteret Theseus aut praemia laudis.
non ingrata tamen frustra munuscula diuis
promittens tacito succendit uota labello.
nam uelut in summo quatientem brachia Tauro
quercum, aut conigeram sudanti cortice pinum,
indomitus turbo contorquens flamine robur,
eruit (illa procul radicitus exturbata
prona cadit, late quaeuiscumque obuia frangens),
sic domito saeuum prostrauit corpore Theseus
nequiquam uanis iactantem cornua uentis.
inde pedem sospes multa cum laude reflexit
errabunda regens tenui uestigia filo,
ne labyrinthis e flexibus egredientem
tecti frustraretur inobseruabilis error.
sed quid ego a primo digressus carmine plura
commemorem, ut linquens genitoris filia uultum,
ut consanguineae complexum, ut denique matris,
quae misera in nata deperdita lamentata est,
omnibus his Thesei dulcem praeoptarit amorem:
aut ut uecta ratis spumosa ad litora Diae,
aut ut eam deuincta lumina somno

liquerit immemori discedens pectore coniunx?
 saepe illam perhibent ardenti corde furentem
 clarisonas imo fudisse e pectore uoces,
 ac tum praeruptos tristem conscendere montes,
 unde aciem in pelagi uastos protenderet aestus,
 tum tremuli salis aduersas procurrere in undas
 mollia nudatae tollentem tegmina surae,
 atque haec extremis maestam dixisse querellis,
 frigidulos udo singultus ore cientem.
 ‘sicine me patriis auetam, perfide, ab aris,
 perfide, deserto liquisti in litore, Theseu?
 sicine discedens neglecto numine diuum,
 immemor a deuota domum periuria portas?
 nullane res potuit crudelis flectere mentis
 consilium? tibi nulla fuit clementia praesto,
 immite ut nostri uellet miserescere pectus?
 at non haec quondam nobis promissa dedisti
 uoce: mihi non haec miserae sperare iubebas,
 sed conubia laeta, sed optatos hymenaeos,
 quae cuncta aerei discernunt irrita uenti.
 tum iam nulla uiro iuranti femina credat,
 nulla uiri speret sermones esse fideles;
 quis dum aliquid cupiens animus praegestit apisci,
 nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt:
 sed simul ac cupidae mentis satiata libido est,
 dicta nihil metuere, nihil periuria curant.
 certe ego te in medio uersantem turbine leti
 eripui, et potius germanum amittere creui,
 quam tibi fallaci supremo in tempore dessem.
 pro quo dilaceranda feris dabor alitibusque
 praeda, neque iniacta tumulabor mortua terra.
 quaenam te genuit sola sub rupe laena,
 quod mare conceptum spumantibus exspuit undis,
 quae Syrtis, quae Scylla rapax, quae uasta Carybdis,
 talia qui reddis pro dulci praemia uita?
 si tibi non cordi fuerant conubia nostra,
 saeua quod horrebas prisca praecepta parentis,
 at tamen in uestras potuisti ducere sedes,
 quae tibi iucundo famularer serua labore,
 candida permulcens liquidis uestigia lymphis,
 purpureaue tuum consternens ueste cubile.

sed quid ego ignaris nequiquam conquerar aureis,
externata malo, quae nullis sensibus auctae
nec missas audire queunt nec reddere uoces?
ille autem prope iam mediis uersatur in undis,
nec quisquam apparet uacua mortalis in alga.
sic nimis insultans extremo tempore saeua
fors etiam nostris inuidit questibus auris.
Iuppiter omnipotens, utinam ne tempore primo
Gnosia Cecropiae tetigissent litora puppes,
indomito nec dira ferens stipendia tauro,
perfidus in Creta religasset nauita funem,
nec malus hic celans dulci crudelia forma
consilia, in nostris requiesset sedibus hospes!
nam quo me referam? quali spe perdita nitor?
Idomeneosne petam montes? a gurgite lato
discernens ponti truculentum diuidit aequor.
an patris auxilium sperem? quemne ipsa reliqui
respersum iuuenem fraterna caede secuta?
coniugis an fido consoler memet amore?
quine fugit lentos incuruans gurgite remos?
praeterea nullo litus, sola insula, tecto,
nec patet egressus pelagi cingentibus undis:
nulla fugae ratio, nulla spes: omnia muta,
omnia sunt deserta, ostentant omnia letum.
non tamen ante mihi languescent lumina morte,
nec prius a fesso secedent corpore sensus,
quam iustam a diuis exposcam prodita multam,
caelestumque fidem postrema comprecser hora.
quare facta uirum multantes uindice poena,
Eumenides, quibus anguino redimita capillo
frons exspirantis praeporat pectoris iras,
huc huc aduentate, meas audite querellas,
quas ego, uae miserae, extremis proferre medullis
cogor inops, ardens, amenti caeca furore.
quae quoniam uerae nascuntur pectore ab imo,
uos nolite pati nostrum uanescere luctum,
sed quali solam Theseus me mente reliquit,
tali mente, deae, funestet seque suosque.’
has postquam maesto profudit pectore uoces,
supplicium saeuis exposcens anxia factis,
annuit inuicto caelestum numine rector.

quo motu tellus atque horrida contremuerunt
 aequora concussitque micantia sidera mundus.
 ipse autem caeca mentem caligine Theseus
 consitus oblito dimisit pectore cuncta,
 quae mandata prius constanti mente tenebat,
 dulcia nec maesto sustollens signa parenti
 sospitem Erechtheum se ostendit uisere portum.
 namque ferunt olim, classi cum moenia diuae
 linquentem natum uentis concrederet Aegeus,
 talia complexum iuueni mandata dedisse.
 'nate mihi longa iucundior unice uita,
 nate, ego quem in dubios cogor dimittere casus,
 reddite in extrema nuper mihi fine senectae,
 quandoquidem fortuna mea ac tua feruida uirtus
 eripit inuito mihi te, cui languida nondum
 lumina sunt nati cara saturata figura,
 non ego te gaudens laetanti pectore mittam,
 nec te ferre sinam fortunae signa secundae,
 sed primum multas expromam mente querellas,
 canitiem terra atque infuso puluere foedans,
 inde infecta uago suspendam lintea malo,
 nostros ut luctus nostraeque incendia mentis
 carbasus obscurata dicet ferrugine Hibera.
 quod tibi si sancti concesserit incola Itoni,
 quae nostrum genus, has sedes defendere Erechthi
 annuit, ut tauri respergas sanguine dextram,
 tum uero facito ut memori tibi condita corde
 haec uigeant mandata, nec ulla oblitteret aetas;
 ut simul ac nostros inuisent lumina collis,
 funestam antennae deponant undique uestem,
 candidaque intorti sustollant uela rudentes,
 quam primum cernens ut laeta gaudia mente
 agnoscam, cum te reducem aetas prospera sistet.'
 haec mandata prius constanti mente tenentem
 Thesea ceu pulsae uentorum flamine nubes
 aereum niuei montis liquere cacumen.
 at pater, ut summa prospectum ex arce petebat,
 anxia in assiduos absumens lumina fletus,
 cum primum inflati conspexit lintea ueli,
 praecipitem sese scopulorum e uertice iecit,
 amissum credens immitti Thesea fato.

sic funesta domus ingressus tecta paterna
morte ferox Theseus, qualem Minoidi luctum
obtulerat mente immemori talem ipse recepit.
quae tamen aspectans cedentem maesta carinam
multiplices animo uoluebat saucia curas.
at parte ex alia florens uolitabat Iacchus
cum thiaso Satyrorum et Nysigenis Silenis,
te quaerens, Ariadna, tuoque incensus amore.
qui tum alacres passim lymphata mente furebant
euhoe bacchantes, euhoe capita inflectentes.
harum pars tecta quatiebant cuspide thyrsos,
pars e diuulso iactabant membra iuueno,
pars sese tortis serpentibus incingebant,
pars obscura cauis celebrabant orgia cistis,
orgia, quae frustra cupiunt audire profani,
plangebant aliae proceris tympana palmis,
aut tereti tenuis tinnitus aere ciebant,
multis raucisonos efflabant cornua bombos
barbaraque horribili stridebat tibia cantu.
talibus amplifrice uestis decorata figuris
puluinar complexa suo uelabat amictu.
quae postquam cupide spectando Thessala pubes
expleta est, sanctis coepit decedere diuis.
hic, qualis flatu placidum mare matutino
horrificans Zephyrus procliuas incitat undas,
aurora exoriente uagi sub limina Solis:
quae tarde primum clementi flamine pulsae
procedunt, leni et resonant plangore cachinni,
post uento crescente magis magis increbescunt,
purpureaque procul nantes ab luce refulgent:
sic tum uestibuli linquentis regia tecta
ad se quisque uago passim pede discedebant.
quorum post abitum princeps e uertice Pelei
aduenit Chiron portans siluestria dona:
nam quodcumque ferunt campi, quos Thessala magnis
montibus ora creat, quos propter fluminis undas
aura parit flores tepidi fecunda Fauoni,
hos indistinctis plexos tulit ipse corollis,
quo permulsa domus iucundo risit odore.
confestim Penios adest, uiridantia Tempe,
Tempe, quae siluae cingunt super impendentes,

[+]Minosim[+] linquens [+]doris[+] celebranda choreis,
 non uacuos: namque ille tulit radicitus altas
 fagos ac recto proceras stipite laurus,
 non sine nutanti platano lentaque sorore
 flammati Phaethontis et aerea cupressu.
 haec circum sedes late contexta locauit,
 uestibulum ut molli uelatum fronde uireret.
 post hunc consequitur sollerti corde Prometheus,
 extenuata gerens ueteris uestigia poenae,
 quam quondam silici restrictus membra catena
 persoluit pendens e uerticibus praeruptis.
 inde pater diuum sancta cum coniuge natisque
 aduenit caelo, te solum, Phoebe, relinquens,
 unigenamque simul cultricem montibus Iri:
 Pelea nam tecum pariter soror aspernata est,
 nec Thetidis taedas uoluit celebrare iugalis.
 qui postquam niueis flexerunt sedibus artus,
 large multiplici constructae sunt dape mensae,
 cum interea infirmo quatientes corpora motu
 ueridicos Parcae coeperunt edere cantus.
 his corpus tremulum complectens undique uestis
 candida purpurea talos incinxerat ora,
 at roseo niueae residebant uertice uittae,
 aeternumque manus carpebant rite laborem.
 laeua colum molli lana retinebat amictum,
 dextera tum leuiter deducens fila supinis
 formabat digitis, tum prono in pollice torquens
 libratum tereti uersabat turbine fusum,
 atque ita decerpens aequabat semper opus dens,
 laneaque aridulis haerebant morsa labellis,
 quae prius in leui fuerant exstantia filo:
 ante pedes autem candentis mollia lanae
 uellera uirgati custodibant calathisci.
 haec tum clarisona pellentes uellera uoce
 talia diuino fuderunt carmine fata,
 carmine, perfidiae quod post nulla arguet aetas.
 O decus eximium magnis uirtutibus augens,
 Emathiae tutamen opis, clarissime nato,
 accipe, quod laeta tibi pandunt luce sorores,
 ueridicum oraclum: sed uos, quae fata secuntur,
 currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

adueniet tibi iam portans optata maritis
Hesperus, adueniet fausto cum sidere coniunx,
quae tibi flexanimo mentis perfundat amorem,
languidulosque paret tecum coniungere somnos,
leuia substernens robusto brachia collo.
currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
nulla domus tales umquam contexit amores,
nullus amor tali coniunxit foedere amantes,
qualis adest Thetidi, qualis concordia Peleo.
currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
nascetur uobis expers terroris Achilles,
hostibus haud tergo, sed forti pectore notus,
qui persaepe uago uictor certamine cursus
flammea praeuertet celeris uestigia ceruae.
currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
non illi quisquam bello se conferet heros,
cum Phrygii Teucro manabunt sanguine campi,
Troicaque obsidens longinquo moenia bello,
periuri Pelopis uastabit tertius heres.
currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
illius egregias uirtutes claraque facta
saepe fatebuntur natorum in funere matres,
cum incuruo canos soluent a uertice crines,
putridaque infirmis uariabunt pectora palmis.
currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
namque uelut densas praecerpens cultor aristas
sole sub ardenti flauentia demetit arua,

.

Troiugenum infesto prosternens corpora ferro.
currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
testis erit magnis uirtutibus unda Scamandri,
quae passim rapido diffunditur Hellesponto,
cuius iter caesis angustans corporum aceruis
alta tepefaciet permixta flumina caede.
currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
denique testis erit morti quoque reddita praeda,
cum teres excelso coaceruatum aggere bustum
excipiet niueos percussae uirginis artus.
currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
nam simul ac fessis dederit fors copiam Achiuis
urbis Dardaniae Neptunia soluere uincla,

alta Polyxenia madefient caede sepulcra:
quae, uelut ancipiti succumbens uictima ferro,
proiciet truncum summisso poplite corpus.
currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
quare agite optatos animi coniungite amores.
accipiat coniunx felici foedere diuam,
dedatur cupido iam dudum nupta marito.
currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
non illam nutrix orienti luce reuisens
hesterno collum poterit circumdare filo,
currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
anxia nec mater discordis maesta puellae
secubitu caros mittet sperare nepotes.
currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
talia praefantes quondam felicia Pelei
carmina diuino cecinerunt pectore Parcae.
praesentes namque ante domos inuisere castas
heroum, et sese mortali ostendere coetu,
caelicolae nondum sprete pietate solebant.
saepe pater diuum templo in fulgente reuisens,
annua cum festis uenissent sacra diebus,
conspexit terra centum procumbere tauros.
saepe uagus Liber Parnasi uertice summo
Thyadas effusus euantis crinibus egit,
cum Delphi tota certatim ex urbe ruentes
acciperent laeti diuum fumantibus aris.
saepe in letifero belli certamine Mauors
aut rapidi Tritonis hera aut Ramnusia uirgo
armatas hominum est praesens hortata cateruas.
sed postquam tellus scelere est imbuta nefando,
iustitiamque omnes cupida de mente fugarunt,
perfudere manus fraterno sanguine fratres,
destitit extinctos natus lugere parentes,
optauit genitor primaevi funera nati,
liber ut innuptae poteretur flore nouercae,
ignaro mater substernens se impia nato
impia non uerita est diuos scelerare parentes,
omnia fanda nefanda malo permixta furore
iustificam nobis mentem auertere deorum.
quare nec talis dignantur uisere coetus,
nec se contingi patiuntur lumine claro.

LXV

Etsi me assiduo confectum cura dolore
seuocat a doctis, Ortale, uirginibus,
nec potis est dulcis Musarum exprumere fetus
mens animi, tantis fluctuat ipsa malis:
namque mei nuper Lethaeo in gurgite fratris
pallidulum manans alluit unda pedem,
Troia Rhoeteo quem subter litore tellus
ereptum nostris obterit ex oculis.
alloquar, audiero numquam loquentem,
numquam ego te, uita frater amabilior,
aspiciam posthac? at certe semper amabo,
semper maesta tua carmina morte tegam,
qualia sub densis ramorum concinit umbris
Daulias, absumptei fata gemens Itylei.
sed tamen in tantis maeroribus, Ortale, mitto
haec expressa tibi carmina Battiadae,
ne tua dicta uagis nequiquam credita uentis
effluxisse meo forte putes animo.
ut missum sponsi furtiuo munere malum
procurrit casto uirginis e gremio,
quod miserae oblitae molli sub ueste locatum,
dum aduentu matris prosilit, excutitur:
atque illud prono praecipit agitur decursu,
huic manat tristi conscius ore rubor.

LXVI

Omnia qui magni dispexit lumina mundi,
qui stellarum ortus comperit atque obitus,
flammeus ut rapidi solis nitor obscuretur,
ut cedant certis sidera temporibus,
ut Triuiam furtim sub Latmia saxa relegans
dulcis amor giro deuocet aereo:
idem me ille Conon caelesti numine uidit
e Beroniceo uertice caesariem
fulgentem clare, quam multis illa dearum
leuia protendens brachia pollicita est,
qua rex tempestate nouo auctus hymenaeo
uastatum finis iuerat Assyrios,
dulcia nocturnae portans uestigia rixae,
quam de uirgineis gesserat exuuiis.

estne nouis nuptis odio Venus? idque parentum
frustratur falsis gaudia lacrimulis,
ubertim thalami quas intra limina fundunt?
non, ita me diui, uera gemunt, iuerint.
id mea me multis docuit regina querellis
inuisente nouo proelia torua uiro.
et tu non orbem luxti deserta cubile,
sed fratris cari flebile discidium?
cum penitus maestas exedit cura medullas!
ut tibi tunc toto pectore sollicitae
sensibus ereptis mens excidit! at te ego certe
cognoam a parua uirgine magnanimam.
anne bonum oblita es facinus, quo regium adepta es
coniugium, quod non fortior ausit alis?
sed tum maesta uirum mittens quae uerba locuta es!
Iuppiter, ut tristi lumina saepe manu!
quis te mutauit tantus deus? an quod amantes
non longe a caro corpore abesse uolunt?
atque ibi me cunctis pro dulci coniuge diuis
non sine taurino sanguine pollicita es,
si reditum tetulisset. is haut in tempore longo
captam Asiam Aegypti finibus addiderat.
quis ego pro factis caelesti reddita coetu
pristina uota nouo munere dissoluo.
inuita, o regina, tuo de uertice cessi,
inuita: adiuro teque tuumque caput,
digna ferat quod siquis inaniter adiurarit:
sed qui se ferro postulet esse parem?
ille quoque euersus mons est, quem maximum in oris
progenies Thiae clara superuehitur,
cum Medi peperere nouum mare, cumque iuuentus
per medium classi barbara nauit Athon.
quid facient crines, cum ferro talia cedant?
Iuppiter, ut Chalybon omne genus pereat,
et qui principio sub terra quaerere uenas
institit ac ferri stringere duritiem!
abiunctae paulo ante comae mea fata sorores
lugebant, cum se Memnonis Aethiopis
unigena impellens nutantibus aera pennis
obtulit Arsinoes Locridos ales equos,
isque per aetherias me tollens abuolat umbras

et Veneris casto collocat in gremio.
ipsa suum Zephyritis eo famulum legarat,
Graia Canopieis incola litoribus.
hic iuueni Ismario ne solum in limine caeli
ex Ariadneis aurea temporibus
fixa corona foret, sed nos quoque fulgeremus
deuotae flauī uerticis exuuīae,
uuidulum a fluctu cedentem ad templa deum me
sidus in antiquis diua nouum posuit.
Virginis et saeui contingens namque Leonis
lumina, Callisto iuxta Lycaoniam,
uertor in occasum, tardum dux ante Booten,
qui uix sero alto mergitur Oceano.
sed quamquam me nocte premunt uestigia diuum,
lux autem canae Tethyi restituit,
(pace tua fari hic liceat, Ramnusia uirgo,
namque ego non ullo uera timore tegam,
nec si me infestis discerpent sidera dictis,
condita quin ueri pectoris euoluam):
non his tam laetor rebus, quam me afore semper,
afore me a dominae uertice discrucior,
quicum ego, dum uirgo quondam fuit, omnibus expers
unguentis, una milia multa bibi.
nunc uos, optato quas iunxit lumine taeda,
non post unanims corpora coniugibus
tradite nudantes reiecta ueste papillas,
quin iucunda mihi munera libet onyx,
uester onyx, casto petitis quae iura cubili.
sed quae se impuro dedit adulterio,
illius a mala dona leuis bibat irrita puluis:
namque ego ab indignis praemia nulla peto.
sed magis, o nuptae, semper concordia uestras
semper amor sedes incolat assiduus.
tu uero, regina, tuens cum sidera diuam
placabis festis luminibus Venerem,
sanguinis expertem non [+]uestris[+] esse tuum me,
sed potius largis affice muneribus.
sidera corruerint utinam! coma regia fiam,
proximus Hydrochoi fulgeret Oarion!

LXVII

CATVLLVS

O dulci iucunda uiro, iucunda parenti,
salue, teque bona Iuppiter auctet ope,
ianua, quam Balbo dicunt seruisse benigne
olim, cum sedes ipse senex tenuit,
quamque ferunt rursus uoto seruisse maligno,
postquam es porrecto facta marita sene.
dic age dum nobis, quare mutata feraris
in dominum ueterem deseruisse fidem.

IANVA

Non (ita Caecilio placeam, cui tradita nunc sum)
culpa mea est, quamquam dicitur esse mea,
nec peccatum a me quisquam pote dicere quicquam:
[+]uerum istius populi ianua qui te facit[+],
qui, quacumque aliquid reperitur non bene factum,
ad me omnes clamant: ianua, culpa tua est.

CATVLLVS

Non istuc satis est uno te dicere uerbo,
sed facere ut quiuis sentiat et uideat.

IANVA

Qui possum? nemo quaerit nec scire laborat.

CATVLLVS

Nos uolumus: nobis dicere ne dubita.

IANVA

Primum igitur, uirgo quod fertur tradita nobis,
falsum est. non illam uir prior attigerit,
languidior tenera cui pendens sicula beta
numquam se mediam sustulit ad tunicam:
sed pater illius nati uiolasse cubile
dicitur, et miseram conscelerasse domum,
siue quod impia mens caeco flagrabat amore,
seu quod iners sterili semine natus erat,
ut quaerendum unde unde foret neruosius illud,
quod posset zonam soluere uirgineam.

CATVLLVS

Egregium narras mira pietate parentem,
qui ipse sui nati minxerit in gremium.

IANVA

Atqui non solum hoc se dicit cognitum habere
Brixia Chinae supposita specula,
flauus quam molli percurrit flumine Mella,
Brixia Veronae mater amata meae,
sed de Postumio et Corneli narrat amore,
cum quibus illa malum fecit adulterium.
dixerit hic aliquis: quid? tu istaec, ianua, nosti?
cui numquam domini limine abesse licet,
nec populum auscultare, sed hic suffixa tigillo
tantum operire soles aut aperire domum?
saepe illam audiui furtiua uoce loquentem
solam cum ancillis haec sua flagitia,
nomine dicentem quos diximus, ut pote quae mi
speraret nec linguam esse nec auriculam.
praeterea addebat quendam, quem dicere nolo
nomine, ne tollat rubra supercilia.
longus homo est, magnas cui lites intulit olim
falsum mendaci uentre puerperium.

LXVIII

Quod mihi fortuna casuque oppressus acerbo
conscriptum hoc lacrimis mittis epistolium,
naufragum ut eiectum spumantibus aequoris undis
subleuem et a mortis limine restituam,
quem neque sancta Venus molli requiescere somno
desertum in lecto caelibe perpetitur,
nec ueterum dulci scriptorum carmine Musae
oblectant, cum mens anxia peruigilat:
id gratum est mihi, me quoniam tibi dicis amicum,
muneraque et Musarum hinc petis et Veneris:
sed tibi ne mea sint ignota incommoda, Malli,
neu me odisse putes hospitis officium,
accipe, quis merser fortunae fluctibus ipse,
ne amplius a misero dona beata petas.
tempore quo primum uestis mihi tradita pura est,
iucundum cum aetas florida uer ageret,

multa satis lusi: non est dea nescia nostri,
 quae dulcem curis miscet amaritiam:
sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
 abstulit. o misero frater adempte mihi,
tu mea tu moriens fregisti commoda, frater,
 tecum una tota est nostra sepulta domus,
omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
 quae tuus in uita dulcis alebat amor.
cuius ego interitu tota de mente fugavi
 haec studia atque omnis delicias animi.
quare, quod scribis Veronae turpe Catullo
 esse, quod hic quisquis de meliore nota
frigida deserto tepefacit membra cubili,
 id, Malli, non est turpe, magis miserum est.
ignosces igitur, si, quae mihi luctus ademit,
 haec tibi non tribuo munera, cum nequeo.
nam, quod scriptorum non magna est copia apud me,
 hoc fit, quod Romae uiuimus: illa domus,
illa mihi sedes, illic mea carpitur aetas:
 huc una ex multis capsula me sequitur.
quod cum ita sit, nolim statuas nos mente maligna
 id facere aut animo non satis ingenuo,
quod tibi non utriusque petenti copia posta est:
 ultra ego deferrem, copia siqua foret.

*

Non possum reticere, deae, qua me Allius in re
 iuuerit aut quantis iuuerit officiis,
ne fugiens saeculis obliuiscens aetas
 illius hoc caeca nocte tegat studium:
sed dicam uobis, uos porro dicite multis
 milibus et facite haec carta loquatur anus.

.....

 notescatque magis mortuus atque magis,
nec tenuem texens sublimis aranea telam
 in deserto Alli nomine opus faciat.
nam, mihi quam dederit duplex Amathusia curam,
 scitis, et in quo me corruerit genere,
cum tantum arderem quantum Trinacria rupes
 lymphaque in Oetaeis Malia Thermopylis,
maesta neque assiduo tabescere pupula fletu
 cessaret tristisque imbre madere genae.

qualis in aerei perlucens uertice montis
rius muscoso prosilit e lapide,
qui cum de prona praeceps est ualle uolutus,
per medium densi transit iter populi,
dulce uiatori lasso in sudore leuamen,
cum grauis exustos aestus hiulcat agros:
hic, uelut in nigro iactatis turbine nautis
lenius aspirans aura secunda uenit
iam prece Pollucis, iam Castoris implorata,
tale fuit nobis Allius auxilium.
is clausum lato patefecit limite campum,
isque domum nobis isque dedit dominam,
ad quam communes exerceremus amores.
quo mea se molli candida diua pede
intulit et trito fulgentem in limine plantam
innixsa arguta constituit solea.
coniugis ut quondam flagrans aduenit amore
Protesilaeam Laudamia domum
inceptam frustra, nondum cum sanguine sacro
hostia caelestis pacificasset heros.
nil mihi tam ualde placeat, Ramnusia uirgo,
quod temere inuitis suscipiatur heris.
quam ieiuna pium desideret ara cruorem,
docta est amisso Laudamia uiro,
coniugis ante coacta noui dimittere collum,
quam ueniens una atque altera rursus hiems
noctibus in longis auidum saturasset amorem,
posset ut abrupto uiuere coniugio,
quod scibant Parcae non longo tempore abisse,
si miles muros isset ad Iliacos.
nam tum Helenae raptu primores Argiuorum
coeperat ad sese Troia ciere uiros,
Troia (nefas) commune sepulcrum Asiae Europaeque,
Troia uirum et uirtutum omnium acerba cinis,
qualiter et nostro letum miserabile fratri
attulit. ei misero frater adempte mihi,
ei misero fratri iucundum lumen ademptum,
tecum una tota est nostra sepulta domus,
omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
quae tuus in uita dulcis alebat amor.
quem nunc tam longe non inter nota sepulcra

nec prope cognatos compositum cineris,
sed Troia obscena, Troia infelice sepultum
detinet extremo terra aliena solo.
ad quam tum properans fertur simul undique pubes
Graeca penetralis deseruisse focos,
ne Paris abducta gauisus libera moecha
otia pacato degeret in thalamo.
quo tibi tum casu, pulcherrima Laudamia,
ereptum est uita dulcius atque anima
coniugium: tanto te absorbens uertice amoris
aestus in abruptum detulerat barathrum,
quale ferunt Grai Pheneum prope Cylleneum
siccare emulsa pingue palude solum,
quod quondam caesis montis fodisse medullis
audit falsiparens Amphitryoniades,
tempore quo certa Stymphalia monstra sagitta
perculit imperio deterioris heri,
pluribus ut caeli tereretur ianua diuis,
Hebe nec longa uirginitate foret.
sed tuus altus amor barathro fuit altior illo,
qui actutum domitum ferre iugum docuit.
nam neque tam carum confecto aetate parenti
una caput seri nata nepotis alit,
qui cum diuitiis uix tandem inuentus auitis
nomen testatas intulit in tabulas,
impia derisi gentilis gaudia tollens,
suscitat a cano uolturium capiti:
nec tantum niueo gauisa est ulla columbo
compar, quae multo dicitur improbius
oscula mordenti semper decerpere rostro,
quam cum praecipue multiuola est mulier.
sed tu horum magnos uicisti sola furores,
ut semel es flauo conciliata uiro.
aut nihil aut paulo cui tum concedere digna
lux mea se nostrum contulit in gremium,
quam circumcursans hinc illinc saepe Cupido
fulgebat crocina candidus in tunica.
quae tamen etsi uno non est contenta Catullo,
rara uerecundae furta feremus herae,
ne nimium simus stultorum more molesti.
saepe etiam Iuno, maxima caelicolum,

coniugis in culpa flagrantem contudit iram,
noscens omniuoli plurima facta Iouis.
at, quia nec diuis homines componier aequum est,

.....
.....

ingratum tremuli tolle parentis onus.
nec tamen illa mihi dextra deducta paterna
fragrantem Assyrio uenit odore domum,
sed furtiua dedit mira munuscula nocte,
ipsius ex ipso dempta uiri gremio.
quare illud satis est, si nobis is datur unis
quem lapide illa diem candidiore notat.
hoc tibi, quod potui, confectum carmine munus
pro multis, Alli, redditur officiiis,
ne uestrum scabra tangat rubigine nomen
haec atque illa dies atque alia atque alia.
huc addent diui quam plurima, quae Themis olim
antiquis solita est munera ferre piis.
seitis felices et tu simul et tua uita,
et domus in qua olim lusimus et domina,
et qui principio nobis [+]terram dedit aufert[+],
a quo sunt primo omnia nata bona,
et longe ante omnes mihi quae me carior ipso est,
lux mea, qua uiua uiuere dulce mihi est.

LXIX

Noli admirari, quare tibi femina nulla,
Rufe, uelit tenerum supposuisse femur,
non si illam rarae labefactes munere uestis
aut perluciduli deliciis lapidis.
laedit te quaedam mala fabula, qua tibi fertur
ualle sub alarum trux habitare caper.
hunc metuunt omnes: neque mirum: nam mala ualde est
bestia, nec quicum bella puella cubet.
quare aut crudelem nasorum interfice pestem,
aut admirari desine cur fugiunt.

LXX

Nulli se dicit mulier mea nubere malle
quam mihi, non si se Iuppiter ipse petat.
dicit: sed mulier cupido quod dicit amanti,
in uento et rapida scribere oportet aqua.

LXXI

Si quoui, Virro, bono sacer introsum obstitit hircus,
aut si quam merito tarda podagra secat,
aemulus iste tuus, qui uestrum exercet amorem,
mirifice est a te nactus utrumque malum.
nam quotiens futuit, totiens ulciscitur ambos:
illam affligit odore, ipse perit podagra.

LXXII

Dicebas quondam solum te nosse Catullum,
Lesbia, nec prae me uelle tenere Iouem.
dilexi tum te non tantum ut uulgus amicam,
sed pater ut natos diligit et generos.
nunc te cognoui: quare etsi impensius uror,
multo mei tamen es uilior et leuior.
qui potis est? inquis. Quod amantem iniuria talis
cogit amare magis, sed bene uelle minus.

LXXIII

Desine de quoquam quisquam bene uelle mereri,
aut aliquem fieri posse putare pium.
omnia sunt ingrata, nihil fecisse benigne
prodest, immo etiam taedet obestque magis;
ut mihi, quem nemo grauius nec acerbius urget,
quam modo qui me unum atque unicum amicum habuit.

LXXIV

Gellius audierat patrum obiurgare solere,
siquis delicias diceret aut faceret.
hoc ne ipsi accideret, patrum perdepsit ipsam
uxorem et patrum reddidit Harpocratem.
quod uoluit fecit: nam, quamuis irrumet ipsum
nunc patrum, uerbum non faciet patruus.

LXXV

Huc est mens deducta tua, mea Lesbia, culpa,
atque ita se officio perdidit ipsa suo,
ut iam nec bene uelle queat tibi, si optima fias,
nec desistere amare, omnia si facias.

LXXVI

Siqua recordanti benefacta priora uoluptas
est homini, cum se cogitat esse pium,
nec sanctam uiolasse fidem, nec foedere in ullo
dium ad fallendos numine abusum homines,
multa parata manent in longa aetate, Catulle,
ex hoc ingrato gaudia amore tibi.
nam quaecumque homines bene cuiquam aut dicere possunt
aut facere, haec a te dictaque factaque sunt.
omnia quae ingratae perierunt credita menti.
quare iam te cur amplius excrucies?
quin tu animo offirmas atque istinc te ipse reducis,
et dis inuitis desinis esse miser?
difficile est longum subito deponere amorem.
difficile est, uerum hoc qua lubet efficias:
una salus haec est, hoc est tibi peruincendum,
hoc facias, siue id non pote siue pote.
o di, si uestrum est misereri, aut si quibus umquam
extremam iam ipsa in morte tulistis opem,
me miserum aspícite et, si uitam puriter egi,
eripite hanc pestem perniciemque mihi,
sei mihi surrepens imos ut torpor in artus
expulit ex omni pectore laetitas.
non iam illud quaero, contra ut me diligat illa,
aut, quod non potis est, esse pudica uelit:
ipse ualere opto et taetram hunc deponere morbum.
o di, reddite mi hoc pro pietate mea.

LXXVII

Rufe mihi frustra ac nequiquam credite amice
(frustra? immo magno cum pretio atque malo),
sicine subrepsi mei, atque intestina perurens
ei misero eripuisti omnia nostra bona?
eripuisti, heu heu nostrae crudele uenenum
uitae, heu heu nostrae pestis amicitiae.
sed nunc id doleo, quod purae pura puellae
suauia comminxit spurca salua tua.
uerum id non impune ferēs: nam te omnia saecula
noscent, et qui sis fama loquetur anus.

LXXVIII

Gallus habet fratres, quorum est lepidissima coniunx
alterius, lepidus filius alterius.
Gallus homo est bellus: nam dulces iungit amores,
cum puero ut bello bella puella cubet.
Gallus homo est stultus, nec se uidet esse maritum,
qui patruus patrum monstret adulterium.

LXXIX

Lesbius est pulcher. quid ni? quem Lesbia malit
quam te cum tota gente, Catulle, tua.
sed tamen hic pulcher uendat cum gente Catullum,
si tria natorum suauia reppererit.

LXXX

Quid dicam, Gelli, quare rosea ista labella
hiberna fiant candidiora niue,
mane domo cum exis et cum te octaua quiete
e molli longo suscitatur hora die?
nescio quid certe est: an uere fama susurrat
grandia te medii tenta uorare uiri?
sic certe est: clamant Victoris rupta miselli
ilia, et emulso labra notata sero.

LXXXI

Nemone in tanto potuit populo esse, Iuuenti,
bellus homo, quem tu diligere inciperes,
praeterquam iste tuus moribunda ab sede Pisauri
hospes inaurata pallidior statua,
qui tibi nunc cordi est, quem tu praeponere nobis
audes, et nescis quod facinus facias?

LXXXII

Quinti, si tibi uis oculos debere Catullum
aut aliud si quid carius est oculis,
eripere ei noli, multo quod carius illi
est oculis seu quid carius est oculis.

LXXXIII

Lesbia mi praesente uiro mala plurima dicit:
haec illi fatuo maxima laetitia est.

mule, nihil sentis: si nostri oblita taceret,
sana esset: nunc quod gannit et obloquitur,
non solum meminit, sed, quae multo acrior est res,
irata est: hoc est, uritur et loquitur.

LXXXIV

Chommoda dicebat, si quando commoda uellet
dicere, et insidias Arrius hinsidias,
et tum mirifice sperabat se esse locutum,
cum quantum poterat dixerat hinsidias.
credo, sic mater, sic Liber auunculus eius,
sic maternus auus dixerat atque auia.
hoc misso in Syriam requierant omnibus aures:
audibant eadem haec leniter et leuiter,
nec sibi postilla metuebant talia uerba,
cum subito affertur nuntius horribilis,
Ionios fluctus, postquam illuc Arrius isset,
iam non Ionios esse, sed Hionios.

LXXXV

Odi et amo: quare id faciam, fortasse requiris.
nescio, sed fieri sentio et excrucior.

LXXXVI

Quintia formosa est multis, mihi candida, longa,
recta est: haec ego sic singula confiteor.
totum illud formosa nego: nam nulla uenustas,
nulla in tam magno est corpore mica salis.
Lesbia formosa est, quae cum pulcerrima tota est,
tum omnibus una omnis surripuit Veneres.

LXXXVII

Nulla potest mulier tantum se dicere amatam
uere, quantum a me Lesbia amata mea es.
nulla fides nullo fuit umquam in foedere tanta,
quanta in amore tuo ex parte reperta mea est.

LXXXVIII

Quid facit is, Gelli, qui cum matre atque sorore
prurit et abiectis peruigilat tunicis?
quid facit is, patrum qui non sinit esse maritum?

ecquid scis quantum suscipiat sceleris?
suscipit, o Gelli, quantum non ultima Tethys
nec genitor Nympharum abluit Oceanus:
nam nihil est quicquam sceleris, quo prodeat ultra,
non si demisso se ipse uoret capite.

LXXXIX

Gellius est tenuis: quid ni? cui tam bona mater
tamque ualens uiuat tamque uenusta soror
tamque bonus patruus tamque omnia plena puellis
cognatis, quare is desinat esse macer?
qui ut nihil attingat, nisi quod fas tangere non est,
quantumuis quare sit macer inuenies.

XC

Nascatur Magus ex Gelli matrisque nefando
coniugio et discat Persicum aruspicium:
nam magus ex matre et nato gignatur oportet,
si uera est Persarum impia religio,
natus ut accepto ueneretur carmine diuos
omentum in flamma pingue liquefaciens.

XCI

Non ideo, Gelli, sperabam te mihi fidum
in misero hoc nostro, hoc perduto amore fore,
quod te cognossem bene constantemue putarem
aut posse a turpi mentem inhibere probro;
sed neque quod matrem nec germanam esse uidebam
hanc tibi, cuius me magnus edebat amor.
et quamuis tecum multo coniungerer usu,
non satis id causae credideram esse tibi.
tu satis id duxti: tantum tibi gaudium in omni
culpa est, in quacumque est aliquid sceleris.

XCII

Lesbia mi dicit semper male nec tacet umquam
de me: Lesbia me dispeream nisi amat.
quo signo? quia sunt totidem mea: deprecor illam
assidue, uerum dispeream nisi amo.

XCIII

Nil nimium studeo, Caesar, tibi uelle placere,
nec scire utrum sis albus an ater homo.

XCIV

Mentula moechatur. moechatur mentula certe.
hoc est quod dicunt, ipsa olera olla legit.

XCV

Zmyrna mei Cinnae nonam post denique messem
quam coepta est nonamque edita post hiemem,
milia cum interea quingenta Hortensius uno

.....

Zmyrna cauas Satrachi penitus mittetur ad undas,
Zmyrnam cana diu saecula peruoluent.
at Volusi annales Paduam morientur ad ipsam
et laxas scombris saepe dabunt tunicas.
parua mei mihi sint cordi monimenta...,
at populus tumido gaudeat Antimacho.

XCVI

Si quicquam mutis gratum acceptumue sepulcris
accidere a nostro, Calue, dolore potest,
quo desiderio ueteres renouamus amores
atque olim missas flemus amicitias,
certe non tanto mors immatura dolorei'st
Quintiliae, quantum gaudet amore tuo.

XCVII

Non (ita me di ament) quicquam referre putauit,
utrumne os an culum olfacerem Aemilio.
nilo mundius hoc, niloque immundius illud,
uerum etiam culus mundior et melior:
nam sine dentibus hic: dentis os sesquipedalis,
gingiuas uero ploxeni habet ueteris,
praeterea rictum qualem diffissus in aestu
meientis mulae cunnus habere solet.
hic futuit multas et se facit esse uenustum,
et non pistrino traditur atque asino?
quem siqua attingit, non illam posse putemus
aegroti culum lingere carnificis?

XCVIII

In te, si in quemquam, dici pote, putide Victi,
id quod uerbosis dicitur et fatuis.
ista cum lingua, si usus ueniat tibi, possis
culos et crepidas lingere carpatinas.
si nos omnino uis omnes perdere, Victi,
hiscas: omnino quod cupis efficies.

XCIX

Surripui tibi, dum ludis, mellite Iuuenti,
suauiolum dulci dulcius ambrosia.
uerum id non impune tuli: namque amplius horam
suffixum in summa me memini esse cruce,
dum tibi me purgo nec possum fletibus ullis
tantillum uestrae demere saeuitiae.
nam simul id factum est, multis diluta labella
guttis abstersisti omnibus articulis,
ne quicquam nostro contractum ex ore maneret,
tamquam commictae spurca saliuua lupae.
praeterea infestum misero me tradere amori
non cessasti omnique excruciare modo,
ut mi ex ambrosia mutatum iam foret illud
suauiolum tristi tristius elleboro.
quam quoniam poenam misero proponis amori,
numquam iam posthac basia surripiam.

C

Caelius Aufilenum et Quintius Aufilenam
flos Veronensum depereunt iuuenum,
hic fratrem, ille sororem. hoc est, quod dicitur, illud
fraternum uere dulce sodalicium.
qui faueam potius? Caeli, tibi: nam tua nobis
perfecta [+]*exigitur*[+] unica amicitia,
cum uesana meas torreret flamma medullas.
sis felix, Caeli, sis in amore potens.

CI

Multas per gentes et multa per aequora uectus
aduenio has miseris, frater, ad inferias,
ut te postremo donarem munere mortis
et mutam nequiquam alloquerer cinerem.

quandoquidem fortuna mihi tete abstulit ipsum,
heu miser indigne frater adempte mihi,
nunc tamen interea haec prisco quae more parentum
tradita sunt tristi munere ad inferias,
accipe fraterno multum manantia fletu.
atque in perpetuum, frater, aue atque uale.

CII

Si quicquam tacito commissum est fido ab amico,
cuius sit penitus nota fides animi,
meque esse inuenies illorum iure sacratum,
Corneli, et factum me esse puta Harpocratem.

CIII

Aut sodes mihi redde decem sestertia, Silo,
deinde esto quamuis saeuus et indomitus:
aut, si te numi delectant, desine quaeso
leno esse atque idem saeuus et indomitus.

CIV

Credis me potuisse meae maledicere uitae,
ambobus mihi quae carior est oculis?
non potui, nec, si possem, tam perditae amarem:
sed tu cum Tappone omnia monstra facis.

CV

Mentula conatur Pipleium scandere montem:
Musae furcillis praecipitem eiciunt.

CVI

Cum puero bello praeconem qui uidet isse,
quid credat, nisi se uendere discupere?

CVII

Si quoi quid cupido optantique optigit umquam
insperanti, hoc est gratum animo proprie.
quare hoc est gratum [+]nobis quoque[+] carius auro
quod te restituis, Lesbia, mi cupido.
restituis cupido atque insperanti, ipsa refert te
nobis. o lucem candidiore nota!

quis me uno uiuit felicior, aut magis ab dis
optandum in uita dicere quis poterit?

CVIII

Si, Comini, arbitrio populi tua cana senectus
spurcata impuris moribus intereat,
non equidem dubito quin primum inimica bonorum
lingua excerpta auido sit data uulturio,
effossos oculos uoret atro gutture coruus,
intestina canes, cetera membra lupi.

CIX

Iucundum, mea uita, mihi proponis amorem
hunc nostrum inter nos perpetuumque fore.
di magni, facite ut uere promittere possit,
atque id sincere dicat et ex animo,
ut liceat nobis tota perducere uita
aeternum hoc sanctae foedus amicitiae.

CX

Aufilena, bonae semper laudantur amicae:
accipiunt pretium, quae facere instituunt.
tu, quod promisti, mihi quod mentita inimica es,
quod nec das nec fers, saepe facis facinus.
aut facere ingenuae est, aut non promisse pudicae,
Aufilena, fuit: sed data corripere
fraudando effectis, plus quam meretricis auarae,
quae sese toto corpore prostituit.

CXI

Aufilena, uiro contentam uiuere solo,
nuptarum laus ex laudibus eximiis:
sed cuiuis quamuis potius succumbere par est,
quam matrem fratres ex patruo...

CXII

Multus homo es, Naso, neque tecum multus homo qui
descendit: Naso, multus es et pathicus.

CXIII

Consule Pompeio primum duo, Cinna, solebant

Maeciliam: facto consule nunc iterum
manserunt duo, sed creuerunt milia in unum
singula. fecundum semen adulterio.

CXIV

Firmanus saltu non falso Mentula diues
fertur, qui tot res in se habet egregias,
aucupium omne genus, piscis prata arua ferasque.
nequiquam: fructus sumptibus exsuperat.
quare concedo sit diues, dum omnia desint.
saltum laudemus, dum [+]modo[+] ipse egeat.

CXV

Mentula habet instar triginta iugera prati,
quadraginta arui: cetera sunt maria.
cur non diuitiis Croesum superare potis sit,
uno qui in saltu totmoda possideat,
prata arua ingentes siluas saltusque paludesque
usque ad Hyperboreos et mare ad Oceanum?
omnia magna haec sunt, tamen ipsest maximus ultro,
non homo, sed uero mentula magna minax.

CXVI

Saepe tibi studioso animo uenante requirens
carmina uti possem mittere Battiadae,
qui te lenirem nobis, neu conarere
telis infestum mittere in usque caput,
hunc uideo mihi nunc frustra sumptum esse laborem,
Gelli, nec nostras hic ualuisse preces.
contra nos tela ista tua euitamus amicti:
at fixus nostris tu dabi supplicium.